

פרשת כי תצא תשפ"ד
בן סורר ומורה

דברים פרק כא

(יח) כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אתו ולא ישמע אליהם: (יט) ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אתו אל זקני עירו ואל שער מקומו: (כ) ואמרו אל זקני עירו בננו זה סורר ומורה איננו שמע בקולנו זולל וסבא: (כא) ורגמחו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערתה הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו:

רש"י

(יח) **סורר** - סר מן הדרך: **ומורה** - מסרב בדברי אביו, לשון ממרים: **ויסרו אותו** - מתרין בו בפני שלשה ומלקין אותו. בן סורר ומורה אינו חייב, עד שיגנוב ויאכל תרטימר בשר וישתה חצי לוג יין. שנאמר (פסוק כ) זולל וסובא, ונאמר (משלי כג, כ) אל תהי בסובאי יין בזוללי בשר למו. ובן סורר ומורה נהרג על שם סופו, הגיעה תורה לסוף דעתו, סוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב: (כא) **וכל ישראל ישמעו ויראו** - מכאן שצריך הכרזה בבית דין, פלוני נסקל על שהיה בן סורר ומורה:

בראשית פרק כא

(טו) ויכלו המים מן החמת ותשלה את הילד תחת אחד השיחים: (טז) ותלה ותשב לה מנגד הרחק כמטחי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קלה ותבך: (יז) וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים את קול הנער באשר הוא שם:

רש"י

(טו) **ויכלו המים** - לפי שדרך חולים לשתות הרבה: (טז) **מנגד** - מרחוק: **כמטחי קשת** - כשתי טיחות והוא לשון יריית חץ, בלשון משנה שהטיח באשתו, על שם שהזרע יורה כחץ. ואם תאמר היה לו לכתוב כמטחי קשת, משפט הוי"ו ליכנס לכאן, כמו (שה"ש ב יד) בחגוי הסלע, מגזרת (ישעיה יט יז) והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא, ומגזרת (תהלים קז כז) יחוגו וינועו כשכור, וכן (שם סה ו) קצוי ארץ, מגזרת קצה: **ותשב מנגד** - כיון שקרב למות הוסיפה להתרחק: (יז) **את קול הנער** - מכאן שיפה תפלת החולה מתפלת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל: **באשר הוא שם** - לפי מעשים שהוא עושה עכשיו הוא נדון ולא לפי מה שהוא עתיד לעשות, לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים רבונו של עולם, מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר. והוא משיבם עכשיו מה הוא, צדיק או רשע, אמרו לו צדיק, אמר להם לפי מעשיו של עכשיו אני דנו וזהו באשר הוא שם. והיכן המית את ישראל בצמא, כשהגלם נבוכדנצר, שנאמר (ישעיה כא יג-יד) משא בערב וגוי לקראת צמא התיו מים וגוי כשהיו מוליכין אותם אצל ערביים היו ישראל אומרים לשוביהם בבקשה מכם, הוליכוננו אצל בני דודנו ישמעאל וירחמו עלינו, שנאמר (שם) אורחות דודנים [אל תקרי דודנים אלא דודים] ואלו יוצאים לקראתם ומביאין להם בשר ודג מלוח ונודות נפוחים, כסבורים ישראל שמלאים מים, וכשמכניסו לתוך פיו ופותחו, הרוח נכנס בגופו ומת:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.